(Published on *Institute for War and Peace Reporting* (https://iwpr.net

طالبان خرپ او ترپ کوي او بیا د نورو لپاره راځي

Borhan Younus **:Author**

ځومره چې ټولټاکنې رانژدې کيږي، په هماغه اندازه په يرغلونو کې هم زياتوب راځي. ياغيان وايي، چې د هغوی موخه د کابل د حکومت راپرځول دي.

دوه ويشت تنه سخت سرې طالب جنګيالي د تېر اګست د مياشتې په يوه وروست□ شپه په تيارې کې يوې کندې ته ورکښته شول او له نژدې څخه يې د تيرونو (سوريو) له لار د هغو دوو راتلونکو ګاډو د سر څراغونه څارل، چې د دوی په لورې راتلل.

طالبان له کندې راوختل او په يوې وچې ويالې کې يې مورچې ونيولې. کلاشينکوفونه او راکټونو د اور لپاره چمتو کړای شول. خو هغه مال چې هغه موټرې نژدې راغلی، نو وليدل شول چې ملکې خلک په کې سپاره و. طالبانو موټرونه ودرول، چې د څېرمه کلي سوارل□ په کې سپرې وې، هغوی، يو سپکه شانته تلاشي وکړه اوموټرونو ته يې د تګ اجازه ورکړه.

د طالبانو ډلګ□ نهيلې شوې، چې د امريکا د متحده ايالتونو او يا دولتي عسکرو له ګزمې سره مخامخ نه شوې. خو دې ځوانو جنګياليو اورې وځنډلې او د بل ښکار په لټه کې شول.

د ډلې مشر او قوماندان ملا حبيب الرحمن عزيز وويل: ((مونږ بشپړ ډاډ لرو، چې جګړه به وګټو، ځکه ډېر ستر ملاتړ راسره دی او هغه خدای (ج) دی. زمونږ دښمنان خپل ځان په مادي وسايلو او تجهيزاتو ډاډمنوي، خو د جګړې د وړلو لپاره هيڅ مورال نه لري، ځکه هغوی مذهبي عقيده نه لري، چې ويې هڅوي.))

د ملا د ډلې د سړيو عمرونه له اتلسو څخه تر 25 کلونو پورې دي. هغوی وايي، هغوی د امريکا او يا د هغوی په ملاتړي رژيم باندې د زيان اړولو او يا د هغوی د راپرځولو پر مهال زيان نه دی لېدلی، چې له څلوور کلونو را په دې خوا حکومت چلوي.

د دوی په ډلې کې يوازې دوه تنه د جګړې تجربه لري، چې په 2001 کال کې د طالبانو تر راپرځيدو دمخه يې د شمالي ټلوالې او د امريکا د متحده ايالتونو په مشری په جګړو کې ونډه اخيستې وه. نور پاتې يې تازه را جلب شوي دي، چې هغوی ورته د نويو طالبانو نوم ورکوي او د بهرنيانو په وړاندې په جهاد يا غزا کې د ګډون لپاره له هغوی سره يوځای شوي دي.

د نومونړو دوو موټرو له پنا کېدو وروسته يو څه چوپتيا رامنځته شوه. ملا عزيز وغوښتل روښانه کړي، هغسې چې د امريکا متحده ايالتونه او افغاني اردو وايي، د طالبامو موخه په ځانګړې توګه د ورې د 27 (سپتمبر د اتلسمې) نېټې د پارلمانی ټولټاکنو يا ولايتي شوراګانو ګډوډول نه دي.

هغه د ولسمشر حامد کرزي د حکومت رانسکورول او له هيواده د هغه د بهرنيو ملاتړو د شړلو په اړه د يوې اوږدې مودې ستراتيژي ده. هغه ګوته وځنډله ((که چېرته امريکايان زمونږ سيمو او کليو ته نور هم رانژدې شي،)) نو جګړه به ((لاپسې خونړ□ شي.))

نومونړي ملا زياته کړه: ((زمونږ جګړه يو روان جهاد دی. هغه به له ټاکنو او يا نورو ډرامو سره ونه دريږي. هغه به تر هغه چې اړتياورته وي روان وي، تر هغه چې مونږ يو سوچه اسلامي نظام افغانستان ته راوړو.))

د مارچ له مياشتې راوروسته هغه مهال چې د ياغيانو د پټېدو په ځايونو کې واورې مخ په ويلې کېدو شوې، طالبانو او د هغوی ملاتړو خپل بريدونه زيات کړي دي.

د ملګرو ملتونو سکرترجنرال، کوفي عنان په ملګرو ملتونو کې وويل، په افغانستان کې د ناتو تر قوماندې لاندې د 10000 سوله ساتو او د امريکا د متحده ايالتونو په مشر□ د 20000 ايتلافي ځواکونو له شتون سره سره د تاوتريخوالي نوې څپې راپورته شوې.

هغه وويل: ((نن ورځ افغانستان، په تېره بيا په سهيل او ختيځو سيمو کې، د ناامن□ له امله په هغه اندازه ځوريږي، ، چې د طالبانو له وتلو وروسته نه و لېدل شوې. داسې نښې نښانې شته چې د طالبانو پاتې شوني او نورې بنسټپالې ډلې له سره ځانونه سمبالوي.))

عنان وویل، بمونه او د ځمکنیو ماینونو چاودنې سږکال د مې په میاشت کې د تېر کال د همدې میاشتې په پرتله په سلو کې څلوېښت زیاتې شوي دي.

د طالبانو له راپرځول کېدو راوروسته، 2005 کال، د امریکا د متحده ایالتونو د پوځو نو لپاره یو مرګونی کال و.

د افغانستان لپاره دامریکا د متحده ایالتونو نوي سفیر، رابرت نیومن د اګست په اتسمه له خبریالانو سره په خبرو کې وویل: ((ښکاره ده چې نور تاوتریخوالی به هم رامنځته شي او تاوتریخوالي رامنځته کوونکي عناصر د بیا راتګ هڅه کوي.)) هغه زیاته کړه: زما په اند دا وضعه تر یوې مودې پورې ستونزمنه وي، خو دلته نړیوال پیاوړی شتون شته، دلته امریکایي پیاوړی شتون شته، چې له دې تاوتریخوالي سره د مقابلې پوره وړتیا لري.))

د واشنګټن دعملیاتو په اړه په ویب سایت باندې د یو نارسمي خپور شوي مرګوني لست له مخې د کال په لومړیو اتو میاشتو کې په افغانستان پورې په اړوندو عملیاتو کې 76 تنه امریکایان وژل شوي دي. په تېرکال کی52 او په 2003 کال کې 47 تنه او په 2002 کال ټول 43 تنه وژل شوي وو. په لست کې د ټولو مړیو شویو خلکو نومونه، عمر او پوځي رتبې لیکل شوي وې.

د امریکا د متحده ایالتونو د دفاع د وزارت رسمي ویب سایت په 2001 کال کې د امریکا په مشر□ د پیل شویو پوځي عملیاتو راهیسې د وژل شویو پوځیانو شمېره 232 تنه ښیي، خو کلن□ اندازه نه ښیې او د تاجیکستان او دامریکا د متحده ایالتونو د ګوانتانامو په خلیج کې زیانونه هم په کې ورګډوي.

په کابل کې د امریکا د متحده ایالتونو ویاند، ډګروال سینډي مور هم ونه کړای شول د کلن□ مړینې شمېره په ګوته کړي او د آی ډبلیو پي آرپوښتنه یې په واشنګتن کې د امریکا د متحده ایالتونو د دفاع د وزارت عامه چارو څانګې ته محوله کړه.

د امریکا د متحده ایالتونو د سرن□ شمېرې یوازېد 16 تنو مړینه د کونړ په ولایت کې د شینوک په نوم د یوې چورلکې د راغورځیدو له امله رامنځته شوه. دې چورلکې هڅه کوله د یاغیانو په محاصرې کې د راکښېلو شویو پوځیانو له ژغورلو او لېږدولو سره مرسته وکړي.

د طالبانو یو قوماندان ملادادالله وویل، ددې جنګیالیو هغه چورلکه رانسکوره کړې وه.

د امریکا د متحده ایالتونو قوماندان وايي دا د دوی پوځیان دي، چې له طالبانو سره د جګړې پر مهال هغوی ته د سر زیات تاوانونه اړوي.

د طالبانو ملا عزیز له دې خبرې سره موافق نه دی. په سیمه کې د نورو ډلو په څېر د هغه ډله په دې اند ده، چې د ولسي خلکو او د اوسیدونو ملاتړ او ننګه له هغوی سره د امریکایي پوځونو په وړاندې جګړې کې ښه مرسته کوي.

طالبان لکه ددې وړې ډلې په څېر په وړو وړو ډلو کې فعالیت کوي، چې په سرو موټر سایکلونو باندې له یو ځای څخه بل ځای ته په تیارې کې ځي او په یو موټر سایکل باندې دوه تنه سپریږي.

د ملا عزیز په وینا، د غزني ښار ته څېرمه امریکایي میشت پوځیان د ورځې له خوا زیاتره په سړکونو ګزمې کوي او د شپې له خوا په ناڅاپي ډول کورونه تالاشي کوي.

په دې کار طالبان د ښه سمبال پوځ په وړاندې د ورځې له خوا له مخامخ کېدو څخه ډډه کوي، خو دشپې له خوا خپلو غلیمانو ته مورچې نیسي او په سړکونو ماینونه ښخوي، چې د روان کال په اوږدو کې د امریکا د متحده ایالتونو د پوځیانو د زیان ستر لامل هم داو.

داسې ښکاري، چې د امریکا په وړاندې هغه تکتیکونه کارول کیږي، چې په عراق کې د هغوی تر مشر□ لاندې ایتلافي ځواکونو په وړاندې کارول کیږي، د خرپ او ترپ برید، د امریکایي جاسوسانو د سرونو پرېکول، کله ناکله برمته کول او ځانمرګي بریدونه. البته دا وروستې هغه یې دومره زیات نه تر سره کیږي.

له دې تاکتیکونو څخه یو یې بېرته په طالبانو راوڅرخېد. زیاتره افغانان له نیولو شویو خلکو څخه د سرونو پرېکول ډېر لویه ګناه بولي او دې کار د هغو خلکو په خواخوږ□ کې لږوالی راوستی، چې په د امریکا د مخالفانو تر شا ولاړ دي.

د غزني یو اوسېدونکی، 45 کلن عبدالقیوم وایي: ((موږ په امریکایانو باندې د طالبانو د برېدونو ملاتړ کوو، خو له هغوې څخه سرونه پرېکول او دافغانانو او (دیني) عالمانو ووژل د افغانانو له ځانګړتیاوو سره سمون نه لري.))

قیوم د پکتیکا په سهیل کې، وازي خوا ته په څو اوونیوکې یو ځل راځي او وایي، چې طالبان د شپې له خوا هلته ازاد تګ راتګ کوي.

تېره میاشت دامریکا د متحده ایالتونو یو قوماندان وړاند وینه وکړه، چې ښایي طالبان خپل برېدونه زیات کړي او یادونه یې وکړه، چې هغوی په خپلو تاکتیکونو کې له زیاتې بېرحم□ کار اخلي.

په افغانستان کې د امریکا تر مشر□ لاندې د ایتلافي ځواکونو قوماندان ، تورن جنرال جیسن کامیا په کابل کې یو خبري کنفرانس ته وویل: ((هغوی حکومتي مامورین او دیني عالمان په نښه کوي. موږ د یاغیانو د ځانمرګي برېدونو او تنیکو ځوانانو جګړې ته د استولو شاهدان یو.))

د ارزګان د ولایت په مرکز، تیرین کوټ کې د کلي یو مشر، خان پاچا د ملکي خلکو په وژلو کې د طالبانو ظلم ((امریکایي پوځونو ته جاسوسي)) وبلله. هغه لا تر اوسه هغوی ته د ازادی لپاره د رښتینو جنګیالیو په سترګه ګوري.

هغه وویل: ((طالبانو هېواد ته سوله او امنیت راوستی و. هغوی زموږ خپل زامن و. امریکایان له ټولو امکاناتو او پیسو سره سره چې په افغانستان کې یې وشیندلې، کراري نه شي راوستلای.))

Location: Tajikistan
Iraqi Kurdistan
Iraq
Afghanistan

Source URL: https://iwpr.net/ps/global-voices/%D8%B7%D8%A7%D9%84%D8%A8%D8%A7%D9%86-%D8%AE%D8%B1%D9%BE-%D8%A7%D9%88-%D8%AA%D8%B1%D9%BE-%DA%A9%D9%88%D9%8A-%D8%A7%D9%88-%D8%A8%D9%8A%D8%A7-%D8%AF-%D9%86%D9%88%D8%B1%D9%88-%D9%84%D9%BE%D8%A7%D8%B1%D9%87-%D8%B1%D8%A7%DA%81%D9%8A